

В края на своя живот е признат и оценен от своите сънародници професор Янез Трумня. В „Баховските Хусари“, той ни запознава с баховската германизаторска реакция; в своите легенди и разкази умело се приближава към народния дух и е написал творенията си в красив език.

Истенски жертви на тази епоха с нейната нетолерантност, ограниченост и преследвания, са двама от най-добрите поети съвременници — Симон Грегориц (1844—1906 г.) и Антон Шкерц (1856 г.) и двамата свещеници. Сборниците лирически стихотворения на Грегорица (1882, 1888) изви сват сред словинците общ възторг, благодарение нежното, тъжното и пропитото с смирение настроение на поета. Неговите другари по призвание с такава сила се нахвърлят против него, че Грегориц замлъква цели 15 години и едва в 1902 г. се явява с трети сборник, в който с разни вариации изниса въпроса за смърта. Грегориц намира цел ред последователи, които все не могат да се сравнят с него.

Ако Грегориц е знаменит в областа на чистата лирика, то в областа на епоса с равна на неговата сила се явява Ашкерц. Любов към славянството е общата черта на тия двама поети.

Ашкерц дължи своята слава на сътворените от него балади и романи, преведени на разни езици, даже на шведски. Сюжети за неговите произведения дават селските възстания от епохата на реформацията и от нашето време, събитията на Балканския полуостров и бургската война. Неговото здраво разбиране на съвременните въпроси го довеждат в реда на борците за тържеството на реализма. Той обича сбития маниер на излагане мисли и тъй пише, че поразява читателя с краткостта си. В това отношение той напomnia Чех и Махар. Ашкерц е пътувал в Русия, на Балканите и в Египет, от гдето е останал с дълбоки и дивни впечатления. Тежката борба за съществування, искренноста към реализъм го навеждат да изучава социалния въпрос. Изследванието на неговото творчество е извършено в една немска книга. В „Златорог“, той съперничи с немските поети. Ашкерц трябва да бъде признат като първи словински поет на нашето време.

Словинското духовенство взема значително место в литературата — като белетристи, които пишат религиозни и поучителни разкази. Тези разкази не претендират на художествена ценност, тъй както те са предназначени за простия народ.

Всестранно дарование проявява в своите творения Жафкя, Кведер — Еговшкова, която пише на четири езика: Словински, чехски, немски и хърватски. В своите селски раз-